Comisia Națională de Management al Crizelor a aprobat noi măsuri pentru asigurarea securității energetice și protejarea resurselor de apă



Comisia Națională de Management al Crizelor (CNMC) s-a întrunit astăzi în ședință, prezidată, în format online, de Prim-ministrul Vasile Tofan. CNMC a aprobat un set de măsuri pentru asigurarea continuității aprovizionării cu energie electrică, gaze naturale și carburanți, în contextul stării de urgență din sectoarele energetic și hidrologic. Măsurile sunt necesare în condițiile riscurilor din sistemul energetic regional, ale posibilităților limitate de import al energiei electrice, volatilității piețelor de gaze și carburanți și apropierii sezonului rece.

Potrivit deciziei, instituțiile medicale, serviciile de urgență și infrastructura critică vor avea prioritate la alimentarea cu energie electrică. În același timp, va fi majorată, în limitele posibilităților tehnice, producerea energiei electrice în țară. În orele de vârf, între 18:00 și 22:00, capacitățile disponibile pentru exportul energiei electrice vor fi limitate. În cazul unui deficit care nu poate fi acoperit comercial, Moldelectrica va putea solicita ajutor de urgență operatorilor din țările vecine.

Au fost aprobate și măsuri pentru menținerea aprovizionării cu carburanți și protejarea stocurilor disponibile în țară. Transporturile de produse petroliere vor avea prioritate pe calea ferată și vor beneficia de benzi dedicate la punctele de trecere a frontierei. Exportul și reexportul benzinei și motorinei din Portul Internațional Liber Giurgiulești va fi permis doar pentru cantitățile care depășesc stocurile de 2 500 de tone de benzină și 7 500 de tone de motorină, cu excepțiile prevăzute pentru anumite operațiuni și livrări către Ucraina.

Pentru motorina standard, ANRE va aplica, temporar o formulă ajustată de calcul al prețului maxim de vânzare cu amănuntul, care va lua în calcul evoluțiile de pe piața internațională.

Pe perioada stării de urgență, motorina va putea fi cumpărată, suplimentar rezervorului, în recipiente de consum în cantități de cel mult 40 de litri**.** Pentru recipientele mobile specializate folosite la alimentarea tehnicii agricole, limita va fi de 100 de litri.

Vor fi urgentate și proiectele care pot crește capacitatea țării de producere și stocare a energiei electrice. Procedurile pentru racordarea și punerea în funcțiune a centralelor fotovoltaice și eoliene și a sistemelor de stocare vor fi examinate cu prioritate. Unele proceduri de autorizare vor fi simplificate temporar pentru proiectele care pot fi puse rapid în funcțiune.

Începând cu 26 septembrie, vor fi aplicate măsuri de reducere a consumului de energie electrică, în special în orele de vârf – 06:00–09:00 și 18:00–22:00. În clădirile publice și unitățile comerciale, iluminatul interior va fi redus, acolo unde este posibil, cu cel puțin 30%, iar iluminatul decorativ, arhitectural și publicitar va fi deconectat. Întreprinderile cu un consum mare de energie vor organiza procesele energofage în afara orelor de vârf.

Autoritățile publice centrale și locale vor reduce cu cel puțin 20% consumul instituțional de carburanți față de perioada similară a anului trecut și cu cel puțin 50% consumul de energie electrică pentru iluminatul public. Măsurile nu se vor aplica în situațiile în care ar putea afecta infrastructura critică și serviciile esențiale.

În orele de vârf, cetățenilor li se recomandă să consume rațional energia electrică și să evite, pe cât posibil, utilizarea ascensoarelor. Instituțiile medico-sanitare nu vor fi deconectate de la energia electrică**,** cu excepția situațiilor de avarie majoră, iar în asemenea cazuri vor fi reconectate cu prioritate absolută.

O altă decizie a CNMC vizează gestionarea resurselor de apă, în contextul nivelului și debitelor scăzute ale Nistrului și Prutului. Ministerul Mediului va coordona răspunsul la criza hidrologică, iar situația cantitativă și calitatea apei din cele două bazine vor fi monitorizate zilnic.

În caz de agravare a situației, apa disponibilă va fi folosită cu prioritate pentru alimentarea populației, necesitățile sanitare, instituțiile medicale și sociale, școli, serviciile de urgență și infrastructura critică. Totodată, va fi asigurat și necesarul pentru pregătirea sistemelor centralizate de termoficare pentru sezonul rece, precum și debitul necesar protejării ecosistemelor acvatice.

Pe durata stării de urgență, se sistează captarea apei din Nistru și Prut pentru irigare. Totodată, apa potabilă din sistemele publice și apa captată din surse de suprafață nu vor putea fi folosite pentru irigarea gazoanelor și spațiilor verzi, spălarea străzilor, trotuarelor, curților și fațadelor, umplerea piscinelor și bazinelor recreative sau alimentarea fântânilor arteziene decorative și a iazurilor ornamentale.

Operatorii de apă și autoritățile locale vor actualiza planurile pentru situațiile în care disponibilitatea apei se reduce. În localitățile în care alimentarea centralizată cu apă va fi afectată, va putea fi organizată distribuirea apei cu mijloace mobile, cu prioritate

pentru instituțiile medicale și sociale, școli, serviciile de urgență și populația din localitățile afectate.

Pentru a asigura alimentarea cu apă în condiții de debite scăzute, vor fi menținute pregătite cele cinci pompe de mare capacitate transmise S.A. „Apă-Canal Chișinău”. La necesitate, vor fi conectate sondele arteziene și alte surse subterane de rezervă verificate. Autoritățile locale vor putea utiliza fondurile de rezervă pentru procurarea pompelor, pieselor de schimb și combustibilului necesar generatoarelor de la stațiile de pompare. În același timp, Inspectoratul pentru Protecția Mediului va intensifica verificările pentru prevenirea captărilor neautorizate, depășirea volumelor permise și utilizarea irațională a apei.

Măsurile aprobate de Comisia Națională de Management al Crizelor vor intra în vigoare la 26 septembrie 2026.

Decizia nr. 8

Decizia nr. 9

